

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ВІДМІННОСТІ ВЖИВАННЯ ПРИЙМЕННИКІВ У БРИТАНСЬКОМУ ТА АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАРІАНТАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ (на матеріалі онлайн новин служб ВВС та CNN)

У статті розглядаються особливості функціонування прийменників у двох найбільш поширених варіантах англійської мови, британському та американському, на прикладі новинних медіатекстів британської телерадіомовної корпорації ВВС та американської телерадіокомпанії CNN. Зазначено ряд словосполучень, у яких вживання прийменників відрізняється, а також лексико-семантичний контекст та граматична норма, що впливають на використання прийменників.

Ключові слова: прийменник, синтаксичні відношення, словосполучення, пропуск прийменників, темпоральні/нетемпоральні контексти, новинний медіатекст.

В статье рассматриваются особенности функционирования предлогов в двух наиболее распространенных вариантах английского языка, британского и американского, на примере новостных медiateкстов британской широкоэцевательной корпорации ВВС и американской телерадиокомпании CNN. Указаны словосочетания, в которых употребление предлогов отличается, а также лексико-семантический контекст и грамматическая норма, влияющие на использование предлогов.

Ключевые слова: предлог, синтаксические отношения, словосочетания, пропуск предлогов, темпоральные/нетемпоральные контексты, новостной медiateкст.

The article highlights the prepositions functioning in British and American English based on Internet news produced by the British Broadcasting Corporation (BBC) and the American Cable News Network (CNN). Some lexical and semantic contexts, grammatical norms which influence the prepositions usage are pointed out, as well as word combinations where the preposition choice differs.

Key words: preposition, syntactic relations, word combinations, prepositions omission, temporal/non-temporal contexts, news mediatext.

Прийменники, будучи службовими незмінними частинами мови, що є посередниками підрядних синтаксичних відношень, відіграють важливу роль у системі кожної мови як невід'ємні конститутивні складові речення. Прийменники позбавлені номінативної функції, а їхня значеннева природа перебуває у площині формально-граматичних та лексико-семантичних функцій. І оскільки англійська мова не знає відмінків як таких, у порівнянні з українською до прикладу, то прийменники у ній займають навіть суттєвіші позиції, є виразниками як синтагматичних відношень, так і категорійних значенневих відношень об'єктності, атрибутивності, просторовості, часовості, причинності, цілі, порівняння, допустовості тощо [9, с. 493].

У переважній більшості новинні тексти британської телерадіомовної корпорації ВВС та американської телерадіокомпанії

CNN оперують однаковим набором прийменників та використовують їх у тих же випадках, відповідно до вимог синтаксичних відношень. Деякі відмінності у вживанні прийменників спостерігаються лише у певних контекстах, у відповідному лексико-семантичному оточенні і не свідчать про наявність інвентарних відмінностей між британським варіантом англійської мови, котрий втілюється у текстах новин BBC та американським, яким послуговуються у новинах CNN.

Функціонування прийменників *in* та *on* у значенні "в, всередині, у межах" у нетемпоральних контекстах дещо відрізняється у британському та американському варіантах. Пітер Граджил дослідив, що у британському варіанті у сполученнях *to be in a team*, *to live in a street*, *to be in sale* вживається прийменник *in*, тоді як у американському варіанті – *on* [11, с. 66].

У щоденних новинних повідомленнях служб BBC та CNN сполучення *to live in a street* не фігурує, а у будь-яких інших дієслівних оточеннях як у текстах новин BBC, так і CNN може бути і прийменник *in*, і *on* перед *a/the street*: "*A 16-year-old boy has been charged with the rape of a woman who was attacked in a street in Rochdale*" [BBC, Febr.08, 2015]; "*At the outset interviews were conducted face-to-face either in the respondent's home or on the street*" [BBC, Febr.18, 2015]; "*Man on the street just told me I have a pretty face and I shouldn't let anyone tell me I'm fat. Ummmm*" [CNN, Febr.19, 2015]; "*A few weeks later, Ferguson police Officer Darren Wilson shot Brown after an altercation in the street*" [CNN, Febr.14, 2015]. Коли вказується назва вулиці, то у новинних текстах BBC окрім прийменників *in* та *on* зустрічається і прийменник *at*: "*It had been stolen earlier at Kevin Street in Dublin. Police have appealed for witnesses*" [BBC, Febr.17, 2015]; "*It makes that case regardless of the incumbency at Downing Street, arguing: 'Whatever the outcome in May only one party is stronger for Scotland, the SNP'*" [BBC, Febr.16, 2015].

Щодо сполучення *to be in sale*, то прийменник *in* у ньому взагалі не зустрічається ні у текстах новин BBC, ні CNN. Натомість, бачимо тут прийменник *on*: "*All food is now back on sale and the prohibition notice has been lifted*" [BBC, March 02, 2015]; "*BBC Worldwide confirmed tickets are still on sale*" [BBC, March 11, 2015]; "*The coat, silver-gray and sleek, was as light and warm as I had hoped. Plus, it was on sale and a bargain*". [CNN, March 02, 2015].

У новинних медіатекстах американської телерадіокомпанії CNN фігурує також прийменник *for* у сполученні *to be for sale* із майже тотожним значенням до сполучення *to be on sale*: "*Nine buildings in downtown Grantville are for sale on eBay, and the seller says it's a bargain*" [CNN, March 02, 2015]; "*Almost everything is for sale – from the*

prints on the walls to the comfy sofas where customers spread out to enjoy afternoon coffee and cake" [CNN, Febr.19, 2015].

Дещо інше семантичне забарвлення несе сполучення *to go on sale*, але прийменник *on* тут має таке ж смислове навантаження, як і у фразі *to be on sale*, що свідчить про те, що прийменник *in* теж міг би вживатися такому оточенні, але не вживається у новинних повідомленнях досліджуваних служб новин: *"The Ikea range will **go on sale** in the UK and North America in April 2015, the firm said"* [BBC, March 02, 2015]; *"Tickets **go on sale** January 31"* [CNN, Jan.21, 2015]. Лише, знову ж таки, у текстах новин CNN зустрічається нерідко сполучення *to go/go up for sale*, на відміну від BBC, де таке поєднання не трапляється: *"A letter by Grateful Dead front man Jerry Garcia sent to a former Vogue cover model whom he met at a New York party in 1980 will also **go up for sale**"* [CNN, Jan.15, 2015].

Використання сполучення *to be in a team* має місце у новинних медіатекстах британської телерадіомовної корпорації BBC: *"Mr Wright, 49, had worked on the railway for about 30 years, and **was in a team** of three people inspecting points on the day of the accident"* [BBC, Febr.18, 2015]; *"He had studied at the city's university and **was** a keen basketball player, active **in** a local **team**"* [BBC, Febr.18, 2015]. У текстах новин американської телерадіокомпанії CNN фраза *to be in/on a team* не зустрічається, а замість неї частіше трапляється дієслово *to team/team up*, що несе таке ж, або майже таке ж смислове навантаження, як і зазначена фраза: *"Sheryl Sandberg teams up with LeBron James to get men to LeanIn"* [CNN, March 05, 2015]; *"Jennifer Lawrence and Steven Spielberg **are teaming up** to tell one incredible story"* [CNN, March 03, 2015].

Незначна відмінність спостерігається у використанні прийменників *in* та *for* для позначення певного проміжку часу у фразах типу: *I haven't done this for weeks/for ages* or *in weeks/in ages* [5,6]. У новинних текстах корпорації BBC, як правило, бачимо прийменник *for*, що слугує цілям зазначення тривалості часу: *"The elections were postponed **for six weeks**, just a week before they were originally due to be held in mid-February"* [BBC, March 23, 2015]; *"They are undergoing two major facelifts, closing them completely **for six weeks** this summer and next"* [BBC, July 19, 2013]. Натомість, у текстах новин служби CNN у такій функції зустрічається як прийменник *for*, так і прийменник *in*: *"When she became pregnant in 2006, Peggy Young's doctor told her not to lift anything heavier than 20 pounds **for the first 20 weeks** of her pregnancy"* [CNN, March 25, 2015]; *"When Democrat Hillary Clinton makes her official plunge into the 2016 race, any Republican candidate may struggle to dominate media coverage **for several weeks**"* [CNN, March 24, 2015]; *"The former first lady closed*

*the event with a riff on bipartisanship, a topic she has grown fond of **in the last few weeks***" [CNN, March 23, 2015]; *"Defense attorneys and prosecutors are in a pitched battle over whether a jury should be able to hear them during his ongoing murder trial **in its eighth full week of testimony**"* [CNN, March 27, 2015].

У англійській мові для зазначення дня тижня, у який відбуватиметься чи відбувалася певна подія використовується прийменник *on* [4,7,8]: *"US Secretary of State John Kerry also landed in Kiev for talks **on Thursday**"* [BBC, Febr.05, 2015]; *"**On Sunday**, the US sent stealth fighters to South Korea, as North Korea pledged to build up its nuclear arsenal"* [BBC, Apr.01, 2013]; *"**On Wednesday**, Pyongyang also cut a military hotline with the South – the last direct official link between the two nations"* [BBC, March 29, 2013]; *"No agreement was reached in Belarus **on Saturday** in talks aimed at ending months of deadly fighting between the Ukrainian military and pro-Russian rebels"* [CNN, Febr.01, 2015]; *"North Korea said **on Saturday** that it was entering a "state of war" with South Korea. **On Sunday**, the US sent stealth fighters to South Korea, as North Korea pledged to build up its nuclear arsenal"* [CNN, Apr.01, 2013]. Але у американському варіанті англійської мови прийменник *on* часто опускається і називання днів тижня у потоці мовлення відбувається без нього, і в новинних текстах CNN знаходимо теж цьому підтвердження: *"One was shot dead early **Friday**, and the other is still on the loose, authorities said"* [CNN, Apr.19, 2013]; *"In light of the protests, the Brazilian president has postponed a trip to Japan, the state-run Agencia Brasil news agency reported **Thursday**"* [CNN, June 21, 2013]; *"The Interior Ministry said **Tuesday** that more than 30 protesters had been detained and 119 police officers injured since Sunday afternoon, when the clashes began"* [CNN, Jan.21, 2015]; *"The controversial new protest laws go into effect **Wednesday**, raising concerns they could be used to put down demonstrations"* [CNN, Jan.21, 2015].

Така ж картина спостерігається і у випадках, коли зазначається частина дня того чи іншого дня тижня, тобто опущення прийменника *on* має місце у текстах новин служби CNN: *"Already, the snowfall is expected to be more than what was forecast as recently as Saturday night, Baker said **Sunday morning**"* [CNN, Febr.16, 2015]; *"In his State of the Union address **Tuesday night** Obama declared he had delivered on what voters first elected him to do: conquering a 'vicious' economic crisis and ending ground wars in the Middle East"* [CNN, Jan.22, 2015].

Певна відмінність між британським та американським варіантами англійської мови має місце у лексично обумовленій дистрибуції прийменників, котрі вживаються або не вживаються з деякими

дієсловами [1,12,10]. Найпершим серед таких дієслів варто виділити *to meet*, за яким у британському варіанті англійської мови слідує одразу іменна група без прийменника, а у американському варіанті – прийменник *with*, що підтверджується текстами новин служб BBC та CNN: "*Prince Charles is set **to meet the Sinn Fein president Gerry Adams during a visit to the Republic of Ireland***" [BBC, May 19, 2015]; "*The family of two children who died while on holiday in Corfu **have met the chief executive of Thomas Cook***" [BBC, May 21, 2015]; "*On Thursday, he will visit the West Bank **to meet Palestinian President Mahmoud Abbas***" [BBC, March 20, 2013]; "*He was in Ukraine's capital Thursday, along with foreign ministers from Germany and Poland, **meeting with various opposition leaders and Yanukovich***" [CNN, Febr.20, 2014]; "*Kerry is **due to meet with** Ukrainian leaders, including President Petro Poroshenko and Prime Minister Arseniy Yatsenyuk*" [CNN, Febr.05, 2015]; They will then go on to Moscow on Friday **to meet with** Russian President Vladimir Putin [CNN, Febr.05, 2015].

Дієслово *to protest* навпаки у британському варіанті вимагає після себе прийменників *at/against/over*: "*Anti-austerity campaigners have gathered **to protest against plans** outlined in the Queen's speech*" [BBC, May 27, 2015]; "*A major transport strike in Argentina has brought parts of the country to a standstill as unions **protest against** high taxes and inflation*" [BBC, June 09, 2015], а в американському варіанті прийменник після даного дієслова не вживається: "*Activists say that while they need money to expand both locally and nationally, they are concerned about how much influence donors might have on the movement and its mission **to** combat and **protest** racial injustice*" [CNN, June 05, 2015]; "*Yet none of the numerous mosques, scholars and imams in the area **protested the Garland event**, despite it having been well-publicized, and despite the fact that it took place on the outskirts of the city*" [CNN, May 29, 2015].

У текстах новин служб BBC та CNN зустрічається також і іменник *protest*, за яким слідують прийменники *at/against/over*, і тут уже не прослідковуються відмінності у використанні прийменника у британському чи американському варіантах англійської мови: "*A group of elderly Ugandan women made headlines in April when they stripped before government ministers in **a protest over** land rights*" [BBC, June 01, 2015]; "*CNN Political Analyst Van Jones said tying **the protests over** the deaths of unarmed black men to increases in crime is disingenuous*" [CNN, June 04, 2015]; "*Tata Steel workers belonging to the Unite union have voted to go on strike in **protest at the closure** of the British Steel pension scheme*" [BBC, June 05, 2015]; "*Former Manchester United chief executive David Gill e has refused to take up his place on FIFA's executive committee*

*in protest at **Blatter's re-election**, saying it would be "futile" to serve under the 79-year-old"* [CNN, May 31, 2015].

Дієслово *to stop*, за яким слідує прями́й додаток, виражений іменником, іменниковою групою чи займенником і дієприкметником, вживається, в основному, без прийменника у британському варіанті англійської мови та із прийменником *from* у американському, що знаходить відображення і у новинних текстах: "*Lorry drivers have told BBC News that they fear they will be attacked and seriously injured if more is not done **to stop the number of migrants trying** to enter the UK illegally"* [BBC, June 11, 2015]; "*The Delhi Supreme Court ordered Rome's envoy not to leave the country and airports across India were put on alert to **stop him flying out***" [BBC, March 22, 2013]; "*The steward incurred John's wrath for trying **to stop people with cheaper tickets blocking** the view of concert-goers at the front who had paid more"* [BBC, June 08, 2015]; "*What's **stopping fugitives from** crossing into Canada?"* [CNN, June 11, 2015]; "*In a world dominated by oppressive mandatory minimum sentences, it turns out that rushing to the White House with a weapon and laying your hands on federal officials trying **to stop you from rushing** the White House ... is not as serious as other federal crimes"* [CNN, June 10, 2015]; "*That **hasn't stopped the name from trending** in the past with the wrong spelling, though that did not seem to be the case Saturday night"* [CNN, June 07, 2015]. Але використання прийменника *from* після дієслова *to stop* не є чужим і для новинних текстів корпорації BBC, причому буває, що у одному і тому ж тексті два варіанти можливі: у назві статті "*Police **stop girl heading** to Syria after newspaper alert"* маємо *to stop someone doing*, а далі у тексті зустрічаємо "*Home Secretary Theresa May said: 'The police and security service are working hard every day to keep our country safe, but it is up to all of us to stand united against extremism, support the pluralistic values that underpin our society, and **stop young and vulnerable people from being drawn** into this kind of trouble'*" [BBC, May 22, 2015]. Тому варіант *to stop someone doing* визначено як локально маркований [12].

Прийменник *from* вживається також і після дієслова *to prevent* у моделі *to prevent something from doing* у обох варіантах англійської мови: "*However, the Indian patent authority rejected the application based on a law aimed at **preventing companies from getting** fresh patents by making only minor changes to existing drugs, a practice known as 'evergreening'*" [BBC, April 01, 2013]; "*Warwickshire Police said the driver of the crop tractor had 'decided to go over the bridge' despite signs **to prevent heavy vehicles from accessing** it"* [BBC, June 10, 2015]; "*Being cinched into a corset could **prevent your stomach from expanding** when*

you eat so you feel full faster and limit your portion size " [CNN, June 09, 2015]; *Government officials had closed the system to prevent protesters from reaching Independence* [CNN, Febr.01, 2014]. Однак, безприйменникове поєднання характерним є для британського варіанту англійської мови і зустрічається у текстах новин BBC: "*This first video explains where Ebola comes from and what can be done to prevent it returning*" [BBC, June 02, 2015]; "*The European Commission has introduced rules which aim to prevent children being poisoned by laundry capsules*" [BBC, June 02, 2015].

Англомовним відповідником українському словосполученню "заповнювати анкету/документ" у британському варіанті відповідає сполучення *to fill in*, яке у новинах BBC теж зустрічається: "*No-one has been fined for failing to fill in their council tax forms despite a £70 penalty being introduced last year, a council has admitted*" [BBC, June 04, 2015], а в американському варіанті – сполучення *to fill out*: "*A new management team will be filling out the necessary documents in due order*" [CNN, June 06, 2015].

Пітер Граджил та Джин Ханна у своїй книзі "International English – a guide to varieties of Standard English" зазначили ще певні дієслова, сполучуваність яких з певними прийменниками відрізняється у британському та американському варіантах англійської мови [11]. Але у текстах новин корпорації BBC та телерадіокомпанії CNN жодної закономірності не прослідковується, та і або рідко зустрічаються зазначені дієслова, або не відрізняється їх використання у обох службах новин. Візьмемо спочатку дієслово *to visit*, яке у британському варіанті створює смислову єдність з іншими одиницями лінійного сполучення у новинному потоці без прийменника, а в американському – з прийменником *with*, але у новинах CNN не використовується цей прийменник: "*His friends refused to visit him. But he's glad he stayed*" [CNN, June 12, 2015]; "*In November 2014, the pope said he would also visit New York during his September 2015 visit*" [CNN, Febr.05, 2015]; "*He will visit U.S. troops in Kandahar on Sunday and then leave for Kuwait*" [CNN, Febr.21, 2015]. І лише у одиничних випадках зустрічається *visit with*, та і то як іменник: "*Earnest called Obama's visit with House Democrats on Friday "productive" and said the President would continue working with lawmakers to advance his trade agenda*" [CNN, June 13, 2015].

Дієслово *to battle* значиться як таке, яке у британському варіанті функціонує з прийменниками *with/against*, а в американському – без, але у текстах новин BBC дане дієслово коли і трапляється, то без будь-яких прийменників: "*Emergency crews are battling a fire outside*

the Ukrainian capital, Kiev, following a huge blast at a fuel depot" [BBC, June 09, 2015].

Сполучення лексичних одиниць в основі з дієсловом *to check* відбувається у британському варіанті з прийменниками *up on*, а в американському з – *out*, але у новинних текстах BBC переважають випадки вживання без будь-яких прийменників: "*Customers will check their current accounts 895 million times on their mobiles in 2015*" [BBC, June 15, 2015], або якщо з прийменником, то *on*, а не *up on*: "*Det Sgt Adrian Belle said: 'We do know the placenta was from a baby which had progressed to full term and are of course anxious to trace both the mother and the child to check on their welfare'*" [BBC, June 11, 2015]. А у новинних текстах CNN зустрічається *to check out*, часто у назвах статей: "*During the investigation, detectives came across the property Jon Whiteford had rented and decided to check it out*" [CNN, May 09, 2014]; "*5 reasons to check out NBC's fall schedule*" [CNN, May 11, 2015]; "*15 lesser-known ski resorts to check out this winter*" [CNN, Dec 03, 2013].

Прийменник *to* крім виконання чималої кількості інших функцій для впорядкування синтаксичних відношень (керування, вказування на напрям, мету руху, на мету та результат дії і т.д.), служить ідентифікатором інфінітивної форми дієслова у англomовному реченні [2, 3]. До ряду винятків, коли прийменник *to* опускається перед вербодом належить і невживання його, здебільшого, в американському варіанті англійської мови після дієслова *to help*: "*U.S. President Barack Obama dialed up the main players to help seal the cease-fire deal*" [CNN, Nov.23, 2012]; "*Their main objective is to help bring a halt to violence and provide political stability in Ukraine*" [CNN, Jan 28, 2014]; "*Any weapons the U.S. sends would not be meant to help Ukraine defeat the Russian army in an all-out battle, Obama said*" [CNN, Febr.10, 2015]. Вважається, що в британському варіанті таке опущення відбувається рідко. Але новинний матеріал показує, що зовсім нерідко має місце у ньому саме безприйменникове сполучення дієслів у синтаксичну послідовність: "*Parents in north Wales are being urged to help stamp out deliberate fires during the Whitsun holiday*" [BBC, May 23, 2015]; "*The law had helped fuel the demonstrations which began in Independence Square in the capital,...*" [BBC, Jan 01, 2014]; "*It said Mr Putin had urged Mr Obama to "use the resources at the disposal of the American side" to help prevent any bloodshed*" [BBC, Apr 15, 2014].

Аналіз новинного матеріалу показує, що існують деякі відмінності у вживанні прийменників у текстах новин корпорації BBC та компанії CNN. Вони стосуються або протиставлення одного прийменника іншому, і такі протиставлення класифікуються як односторонньо

марковані, або протиставлення прийменника у одному з варіантів нульовому у іншому варіанті, або лексично обумовленої дистрибуції прийменників та тими обмеженнями, які накладає лексичний матеріал. У цілому, ступінь та кількість відмінностей, що стосуються використання прийменників у британському та американському варіантах англійської мови на прикладі новинних медіатекстів корпорації BBC та компанії CNN не є такими, котрі суттєво і значно впливають на систему мови як такої, на систему синтаксичних відношень, в якій прийменники відіграють важливу роль як конститутивні та структурні елементи.

Література

1. *Algeo John*. British or American English? A handbook of word and grammar patterns. – Cambridge University Press, 2006. – 348 p.
2. Варианты полинациональных литературных языков. – К.: Наукова думка, 1987. – 280 с.
3. *Carter Ronald*. Cambridge Grammar of English. / Ronald Carter, Michael McCarthy – Cambridge University Press, 2006. – 973 p.
4. *Hopkins Tometro*. World Englishes. Volumes I–III set. / Tometro Hopkins, Kendall Decker, John McKenny – Bloomsbury Publishing Plc, 2013. – 864 p.
5. *Huddleston Rodney*. The Cambridge Grammar of the English language. / Rodney Huddleston, Geoffrey K. Pullum – Cambridge University Press, 2008. – 1841 p.
6. *Hudson Richard*. Language networks: the new word grammar. – Oxford University Press, 2007. – 275 p.
7. *Leech Geoffrey*. A Communicative Grammar of English. / Geoffrey Leech, Jan Svartvik. – Routledge, – 2002. – 440 p.
8. *Селіванова О. О.* Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / Олена Олександрівна Селіванова. – Полтава: Довкілля-К, 2006. – 716 с.
9. *Swan Michael*. Practical English Usage. – Oxford University Press, – 2009. – 685 p.
10. *Trudgill P*. International English – a Guide to Varieties of Standard English / Peter Trudgill and Jean Hannah. – London: Edward Arnold, 1983. – 130 p.
11. *Швейцер А. Д.* Литературный английский язык в США и Англии / Александр Давидович Швейцер. – М.: Едиториал УРСС, 2003.– 200 с.
12. *Woods Edward*. Introducing Grammar. – London: Penguin Books Ltd., 1995. – 128 p.
13. <http://www.bbc.co.uk>
14. <http://www.cnn.com>

References

15. *Algeo John*. British or American English? A handbook of word and grammar patterns. – Cambridge University Press, 2006. – 348 p.
16. *Varianty polinastyonalykh literaturnykh yazykov*. – K.: Naukova Dumka, 1987. – 280 p.
17. *Carter Ronald*. Cambridge Grammar of English. / Ronald Carter, Michael McCarthy. – Cambridge University Press, 2006. – 973 p.
18. *Hopkins Tometro*. World Englishes. Volumes I–III set. / Tometro Hopkins, Kendall Decker, John McKenny. – Bloomsbury Publishing Plc, 2013. – 864 p.
19. *Huddleston Rodney*. The Cambridge Grammar of the English language. / Rodney Huddleston, Geoffrey K. Pullum. – Cambridge University Press, 2008. – 1841 p.
20. *Hudson Richard*. Language networks: the new word grammar. – Oxford University Press, 2007. – 275 p.
21. *Leech Geoffrey*. A Communicative Grammar of English. / Geoffrey Leech, Jan Svartvik. – Routledge, 2002. – 440 p.
22. *Selivanova O. O.* Suchasna linhvistyka: terminolohichna entsyklopedia / Olena Oleksandrivna Selivanova. – Poltava: Dovkillia-K, 2006. – 716 p.
23. *Swan Michael*. Practical English Usage. – Oxford University Press, 2009. – 685 p.
24. *Trudgill P.* International English – a Guide to Varieties of Standard English / Peter Trudgill and Jean Hannah. – London: Edward Arnold, 1983. – 130 p.
25. *Shveitser A. D.* Literaturnyi angliiskii yazyk v SSHA i Angliyi. – M.: Editorial URCC, 2003. – 200 p.
26. *Woods Edward*. Introducing Grammar. – London: Penguin Books Ltd., 1995. – 128 p.
27. <http://www.bbc.co.uk>
28. <http://www.cnn.com>